

Verksamhetsberättelse 2019

Forskningsplattformen

Hälsa i
samverkan

INNEHÅLL

FORSKNINGSCHEFEN HAR ORDET	2
SAMORDNINGSGRUPPENS ORDFÖRANDE HAR ORDET	4
FORSKNINGSPROJEKT 2019	8
Insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa	8
En personcentrerad vård med specifikt fokus på utsatta och sårbara grupper i vårt samhälle	9
En patientsäker och resurseffektiv vård och omsorg över organisationsgränserna	10
Utveckling av nya och innovativa lösningar, inklusive E-hälsa	11
Studentuppsatser 2019	12
NÅGRA GLADA NYHETER 2019	13
DOKTORANDVERKSAMHET	14
Doktorandseminarier	14
QuantRumm	14
Qual-Cirkel	14
Handledarlunch	15
Doktorand kick-off	15
Doktorsexamen 2019	15
Doktorander	16
FORSKNINGSPLATTFORMEN SOM MÖTESPLATS	19
Arbetsmöten och seminarier	19
Öppna seminarier	19
Konferens E-hälsa: Främja, Förebygga & Behandla	20
DET VETENSKAPLIGA RÅDET	21
SAMVERKAN, SAMARBETE & BRUKARMEDVERKAN	21
EKONOMISK REDOVISNING 2019	22
VAD HÄNDER 2020?	23
PUBLIKATIONER 2019	24
BESKRIVNING AV FORSKNINGSPROJEKT	38
Arbetsplatsrelationers roll för en hälsoskapande arbetsplats	38
Barn i barnahus	39
Behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker psykiatrisk akutmottagning	40
Brukarmedverkan	41
Cultural diversity in multiprofessional health care teams and its outcomes: Processes and consequences	42
Existentiell ensamhet - en utmaning i vården av sköra äldre personer, (LONE-studien)	43
Fingerfoods- en väg till ökad matglädje, ökad självständighet och ökat välmående bland äldre	44
Preventiva hembesök till äldre personer	45
Stress, smärta och läkemedelsanvändning hos ungdomar	46
Sömn, medievanor och livsstil hos ungdomar	47
TACK!	48

FORSKNINGSHEFEN HAR ORDET

Det är en stor glädje att som forskningschef för Forskningsplattformen Hälsa i Samverkan (FPL HiS) kunna konstatera den viktiga roll forskarutbildningsverksamheten och strukturen vid FPL HiS haft för att Högskolan Kristianstad i slutet av 2019 kunde erhålla examensrättigheter för forskarutbildning inom vårdvetenskap. Det är en historisk händelse! FPL HiS har under dess 16-åriga historia haft och har fortsatt en viktig roll för den kompetensutveckling och kompetensförsörjning som krävs för att kunna driva en forskarutbildning av hög kvalitet. Dessutom, ämnet för forskarutbildningen; Personcentrering för hälsa och välbefinnande, är ett av FPL HiS prioriterade områden och kommer framöver att lyftas som alltmer centralt.

Under 2019 har vi bibehållit en stabil nivå med tio pågående projekt och tio doktorander. Särskilt glädjande är att vi fått tillskott av en doktorand från mat- och måltidsvetenskap. Glädjande är också att två doktorander har garanterats fortsatt finansiering från licentiat fram till doktorsavhandling. Fem doktorander befinner sig i slutskedet av sina avhandlingsarbeten och kommer att disputeras under 2020. Två doktorander kommer att ha halvtidsseminarier i början av våren 2020. Det är också glädjande att FPL HiS samverkar i utgivningen av tidskriften Sömn och Hälsa tillsammans med Nätverket Sömn och Hälsa i Svensk Sjuksköterskeförening. Under året har vi också haft en postdoktor knuten till ett projekt med fokus på sömn, medievanor och livsstil hos ungdomar.

Under 2019 har vi genomfört en konferens på temat "E-hälsa: Främja, Förebygga och Behandla" med nästan 100 besökare. Helhetsomdömet om konferensen (45 svarade) var att den var mycket bra (62%) eller bra (36%). FPL HiS har varit medarrangör, tillsammans med forskningsmiljön PRO-CARE, till den sjunde nationella workshopen i psykometri och metrologi inom hälsovetenskap som gästades av Thomas Salzberger från "Vienna University of Economics and Business". FPL HiS tillsammans med PRO-CARE anordnade även "PMhealth Rasch measurement workshop" som hölls av Richard Smith från Minnesota, USA. Både Thomas och Richard är stora namn inom fältet psykometri och metrologi.

Den från samordningsgruppen strategiska gemensamma satsningen på preventiva hembesök till seniorer (Pre-H) har under 2019 varit i en intensiv implementeringsfas. Till projektet finns en doktorand knuten som fokuserar på själva hembesöket och en doktorand som särskilt studerar projektet ur ett brukarmedverkanperspektiv, inom ramen för forskningsprogrammet "Att förstå brukarmedverkan i forskning om åldrande och hälsa" (UserAge).

Forskningsplattformens forskning har presenterats i en stor mängd vetenskapliga publikationer, vid nationella och internationella konferenser samt i media. Många av medarbetarna har dessutom skrivit böcker och bokkapitel (se vidare under publikationer).

Avslutningsvis vill jag passa på att tacka alla medarbetare som jag har mött under mitt andra år som forskningschef. Tack till ledamöter i samordningsgruppen, forskare och doktorander. Särskilt tack till Anna-Karin Edberg som utgör en viktig diskussionspartner i egenskap av ordförande för samordningsgruppen och tidigare forskningschef för FPL HiS. Ett särskilt tack också till forskningsassistenterna Therese Martinsson och Fanny Sundquist. Ni har gjort och gör ett mycket viktigt arbete för FPL HiS. Slutligen vill jag tacka Maria Haak, biträdande forskningschef för FPL HiS, för ditt stöd, samt nya och kloka tankar kring FPL HiS verksamhet. Det är vi alla tillsammans som bidrar till FPL HiS goda renommé och resultat!

Albert Westergren

Professor i omvårdnad
Forskningschef för FPL HiS
Högskolan Kristianstad

SAMORDNINGSGRUPPENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Det är en stor förmån att som ordförande i samordningsgruppen få följa den så viktiga verksamheten som sker vid Forskningsplattformen. Forskningsplattformen är ett av Högskolans allra bästa exempel på framgångsrik forskning i samverkan. Samordningsgruppen består av ett 20-tal representanter från Region Skåne, de sju kommunerna i Nordost samt Högskolan Kristianstad. Ett av samordningsgruppens mest betydelsefulla uppdrag är att bedöma om de projektidéer som kommer till plattformen är relevanta för de verksamheter som ingår i samarbetet. På så vis säkerställs att den forskning som bedrivs verkligen är till nytta för utvecklingen av vård- och omsorg i nordöstra Skåne. Forskningen som bedrivs kännetecknas av en utvidgad samverkan mellan forskare, offentliga aktörer och verksamhetens intressenter, vilket ökar möjligheterna för forskningens resultatens användning i det vardagsnära vård- och omsorgsarbetet. Forskningsplattformens prioriterade forskningsområden är: (I) insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa, (II) en personcentrerad vård med specifikt fokus på utsatta och sårbara grupper i vårt samhälle, (III) en patientsäker och resurseffektiv vård och omsorg över organisationsgränserna samt (IV) utveckling av nya och innovativa lösningar, inklusive E-hälsa. Dessa områden speglar i stor utsträckning de framtida utmaningar inom vård och omsorg som vi står inför.

Årets kanske största händelse för Högskolan, erhållna examensrättigheter inom vårdvetenskap och pedagogiskt arbete, kommer att få många positiva effekter för Forskningsplattformen. Ämnet för forskarutbildningen; Personcentrering för hälsa och välbefinnande, är ett av Forskningsplattformens prioriterade områden och ett flertal nya doktorander inom området kommer att kunna rekryteras under de närmaste åren. Arbetet med forskarutbildningsansökan har till stor del utgått från Forskningsplattformens befintliga struktur med doktorandseminarier, handledarträffar och underlag för samtal mellan handledare och doktorand, som har utvecklats av Forskningsplattformens forskare och doktorander. Forskningsplattformens forskare och doktorander har även varit aktivt involverade i själva framväxten av ansökan och vid Universitetskanslerämbetets (UKÄs) intervju. Jag är tämligen säker på att

Forskningsplattformens gedigna forskarutbildningsverksamhet och struktur var avgörande för att ansökan beviljades.

Under det gångna året har samordningsgruppen haft 4 möten som bland annat har haft fokus på spridning och implementering av forskningsresultat och på vilket sätt olika aktiviteter kan utvecklas. Just nyttiggörandet av den forskning som bedrivs är en av Forskningsplattformens allra viktigaste uppgifter. Det bygger på att på att personal och patienter/brukare/klienter är direkt involverade i utvecklings- och forskningsprocessen med målet är att underlätta implementering av forskningsresultat direkt i praktiskt vårdarbete. Forskningsplattformens arbete är mycket framgångsrikt och inspirerar utvecklingen och uppbyggnaden av liknande verksamheter vid Högskolan Kristianstad. Jag vill passa på att tacka Albert Westergren, Maria Haak, Therese Martinsson och Fanny Sundquist för det utmärkta arbete som genomförs för att leda plattformen framåt och utvecklas vidare i positiv riktning. Stort tack även till forskare och doktorander vars forskning gör skillnad på riktigt. Sist men inte minst vill jag tacka alla ledamöter i samordningsgruppen för mycket gott samarbete under 2019.

Anna-Karin Edberg

Ordförande i samordningsgruppen

Vicerektor för forskning och samverkan

Högskolan Kristianstad

Plattformen leds av en samordningsgrupp som under 2019 består av:

Högskolan Kristianstad

Anna-Karin Edberg, ordförande
Pia Andersson, repr Fakulteten för
Hälsovetenskap
Stefan Hellmer, erättare Fakulteten för
Hälsovetenskap
Kerstin Blomqvist, repr forskare
Maria Haak, repr forskare
Malin Sundström, repr doktorander
Anna Martinsson, repr doktorander

Region Skåne

Hannie Lundgren, Region Skåne
Kerstin Mauritzson, Skånevård KrYH
Serge Padoan, Region Skåne
Gürdal Şahin, Skånevård KrYH

Adjungerade

Albert Westergren, forskningschef
Therese Martinsson, forskningsassistent
Fanny Sundquist, forskningsassistent
Pia Petersson, samverkanskoordinator

Bromölla kommun

Annika Fröberg
Susanna W. Sjöbring

Hässleholm kommun

Kenneth Persson
Anette Ekenberg

Hörby kommun

Kristina Cavetoft

Kristianstad kommun

Ulrika Johannesson Olsson

Osby kommun

Helena Ståhl
Andriette Näslund

Perstorp kommun

Patrik Wilhelmsson

Östra Göinge kommun

Gunilla Marcusson
Monica Dahl

FORSKNINGSPROJEKT 2019

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan är en mötesplats för utbyte av erfarenheter och kreativa idéer. All forskning som bedrivs ska kännetecknas av hög vetenskaplig kvalitet och vara möjlig att förankra och implementera i deltagande verksamheter. Visionen för verksamhetsperioden 2016-2020 är att i samverkan bedriva verksamhetsnära forskning som kan möta framtidens utmaningar och ge möjlighet till ökad hälsa och livskvalitet för medborgarna med speciellt fokus på:

- Insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa
- En personcentrerad vård med specifikt fokus på utsatta och sårbara grupper i vårt samhälle
- En patientsäker och resurseffektiv vård och omsorg över organisationsgränsern
- Utveckling av nya och innovativa lösningar, inklusive E-hälsa

Den forskning som bedrivs ska präglas av en stark forsknings- och forskarettisk medvetenhet och en värdegrund där mångfald, jämlikhet, jämställdhet och öppenhet är centrala. En utförligare beskrivning av forskningsprojekten finns på sidorna 38-47.

Insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa

- **Arbetsplatsrelationers roll för en hälsoskapande arbetsplats**

Under verksamhetsåret 2019 avslutades projektet som genomförts i samarbete med Hässleholms kommun och omsorgsverksamheten i Bjärnum, och syftade till att utveckla redskap för en hälsoskapande arbetsplats. Frågor som berör relationer som resurser på arbetsplatsen utgjorde grunden för arbetet i en dialogprocess.

Projektansvariga har varit Ingemar Andersson, biträdande professor i folkhälsovetenskap och Kerstin Blomqvist, professor i omvårdnad. Övriga medarbetare var Sophie Schön Persson, doktorand samt Petra Nilsson Lindström, universitetslektor i folkhälsovetenskap. I projektet deltog även Pär Pettersson, fil. dr., arbetspsykologi.

- **Sömn, medievanor och livsstil hos ungdomar**

Projektet genomförs i samverkan med kommuner i nordöstra Skåne och syftar till att undersöka sönmönster, medievanor, kroppsuppfattning, fysisk aktivitet och Body Mass Index hos ungdomar.

Projektansvarig är Pernilla Garmy, biträdande professor i omvårdnad. Övriga medarbetare är Peter Hagell, professor i vårdvetenskap inriktning neurologi, Ann-Christin (Lollo) Sollerhed, lektor i idrott och hälsa, Albert Westergren, professor i vårdvetenskap, Erika Hansson, lektor i psykologi, Annika Norell Clarke, leg. psykolog och postdoktor samt Gita Hedin, doktorand.

En personcentrerad vård med specifikt fokus på utsatta och sårbara grupper i vårt samhälle

- **Barn i Barnahus**

Projektet syftar till att undersöka hur barn kan uppleva att besöka Barnahus och det som barnet är med om före, under och efter besöket, vilka behov som uppstår i kontakt med Barnahus och de undersökningar som genomförs samt barns delaktighet.

Ann-Margreth Olsson, universitetslektor i socialt arbete är projektansvarig och medarbetare är Maria Kläfverud, doktorand i socialt arbete. Projektet bedrivs i samarbete med Barnahuset Nordöstra Skåne, Barn- och ungdomsmedicinska kliniken, Centralsjukhuset Kristianstad samt socialtjänsten i följande kommuner: Kristianstad, Östra Göinge, Bromölla, Osby och Hässleholm.

- **Brukarmedverkan**

Fokus för UserAge-programmet är att studera brukarmedverkan i forskning där brukare kan definieras som kunskapsanvändare. Projektet som helhet drivs i samverkan mellan Lunds universitet, Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet och Högskolan Kristianstad med stöd från Forte. I den studie som bedrivs vid Högskolan Kristianstad består kunskapsanvändarna i huvudsak av verksamhetsföreträdare från Skåne Nordost; de sju olika kommunerna, sjukhusen och primärvården.

Projektansvarig är Albert Westergren, professor i omvårdnad. Övriga medarbetare är Maria Haak, biträdande professor i hälsovetenskap, Pia Petersson, lektor i omvårdnad samt Christine Etzerodt Laustsen, doktorand.

- **Existentiell ensamhet – en utmaning i vården av sköra äldre personer, (LONE-studien)**

Projektet syftar till att undersöka begreppet existentiell ensamhet; hur det definieras, avgränsas och uttrycks samt hur existentiell ensamhet upplevs av äldre personer, deras närstående, personal och volontärer. Projektet syftar även till att undersöka hur personal inom olika vårdverksamheter möter och hanterar äldre personers existentiella ensamhet samt enhetschefers och anhörigkonsulenters syn på stöd i samband med existentiell ensamhet.

Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad är projektansvarig. De forskare som är involverade i projektet från HKR är Kerstin Blomqvist, professor i omvårdnad och Ingela Beck, biträdande professor i omvårdnad samt Malin Sundström, Helena Larsson och Marina Sjöberg, universitetsadjunkter och doktorander i projektet. Projektet involverar även forskare från Malmö universitet, Lunds universitet och Palliativt utvecklingscentrum.

- **Fingerfoods - en väg till ökad matglädje, självständighet och ökat välmående bland äldre personer Ny!**

Projektet syftar till att utveckla s.k. fingerfoods för att möta äldre personers (med motoriska svårigheter att äta) behov av energi och näring genom mat som äts direkt med händerna. Den sociala acceptansen för att äta traditionell mat med händerna är låg. Väl utvecklade och socialt accepterade fingerfoods kan motverka undernäring genom att de är enkla att föra till munnen och ger en sinnesupplevelse utöver lukt och smak, genom att använda känselsinnet via händerna. Projektet finansieras av Familjen Kamprads stiftelse.

Projektansvarig är Karin Wendin, professor i mat- och måltidsvetenskap. Övriga medarbetare är Sarah Forsberg, doktorand i mat- och måltidsvetenskap, Viktoria Olsson, universitetslektor i mat- och måltidsvetenskap, Maria Nyberg, universitetslektor i mat- och måltidsvetenskap, Elisabet Rothenberg, biträdande professor i näringslära samt Albert Westergren, professor i omvårdnad.

- **Stress, smärta och läkemedelsanvändning hos ungdomar**

Ungdomar har många existentiella funderingar kring bland annat smärtsamma och stressfyllda upplevelser. I projektet pågår en studie där syftet är att undersöka samband mellan stress, smärta och läkemedelsanvändning hos barn och ungdomar, samt att undersöka vilka hälsofrämjande strategier som barn och ungdomar använder för att hantera stress och smärta och istället öka sitt välmående.

Projektansvarig är Pernilla Garmy, biträdande professor i omvårdnad. Övriga medarbetare är Eva Clausson, biträdande professor i omvårdnad, Eva-Lena Einberg, lektor i vård-/hälsovetenskap, Erika Hansson, lektor i psykologi och Ann-Christin (Lollo) Sollerhed, lektor i idrott och hälsa.

En patientsäker och resurseffektiv vård och omsorg över organisationsgränserna

- **Behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker psykiatrisk akutvårdsmottagning**

Projektet har initierats av vuxenpsykiatri i Kristianstad och syftar till att utveckla, implementera och testa en behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker till den psykiatriska akutvårdsmottagningen.

Projektansvarig är Anita Bengtsson Tops, professor i vårdvetenskap. Övriga medarbetare är Joakim Ekstrand, lektor i nationalekonomi, Ulf Ericsson, docent i arbetsvetenskap samt representanter från psykiatri vid CSK och i Kristianstads kommun.

- **Cultural diversity in multiprofessional health care teams and its outcomes: Processes and consequences**

Multiprofessionella hälsoteam, som exempelvis palliativa team, är ett vanligt sätt att organisera arbete i hälsoorganisationer. Teamen blir mer och mer mångkulturella och liknar den kulturella sammansättning som Sverige har idag. Hur mångkultur behandlas i de här teamen och hur arbets kvaliteten påverkas, är ännu ett utforskat område, dock finns forskning som visar att accepterande ledarskap och arbetsmiljö är nödvändigt för ett fungerande team. Studien syftar till att undersöka hur kulturell mångfald i multiprofessionella team hanteras av undersköterskor, sjuksköterskor, läkare och andra professioner, vilka processer som uppstår i de multiprofessionella teamen och hur ledarskapet inverkar på de processerna och teamens prestationer.

Projektansvarig är Timurs Umans, biträdande professor i företagsekonomi. Övriga medarbetare är: Ellinor Edfors, adjunkt i omvårdnad, Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad samt Serge Padoan, chefläkare Division Kirurgi, CSK samt forskningschef KrYH.

Utveckling av nya och innovativa lösningar, inklusive E-hälsa

- **Preventiva hembesök till äldre personer**

Projektet drivs i samverkan med samtliga sju kommuner i nordöstra Skåne, primärvården och sjukhusen Hässleholm och Kristianstad och syftar till att utveckla, implementera och utvärdera en gemensam modell för förebyggande hembesök till äldre personer. Det är ett plattformsovergripande projekt som involverar samtliga fokusområden inom Forskningsplattformen.

Projektet leds av en styrgrupp bestående av ett 15-tal representanter för de deltagande verksamheterna. Från Högskolan Kristianstad deltar Staffan Karlsson, professor i hälsovetenskap (projektansvarig), Albert Westergren, professor i omvårdnad, Joakim Ekstrand, universitetslektor i nationalekonomi, Johan Müllern-Aspegren, innovationsrådgivare, Anna Martinsson, doktorand, Christine Etzerodt Laustsen, doktorand samt Maria Haak, biträdande professor i hälsovetenskap.

Studentuppsatser 2019

Fysisk aktivitet, kroppsuppfattning och BMI hos 14-åringar

Emily Heldt Holmgren, Emma Lilja & Pernilla Garmy

Studien är ett examensarbete på specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning mot distriktssköterska. Uppsatsen examinerades 2019 och kommer under 2020 att omarbetas till en vetenskaplig artikel och skickas in till vetenskaplig tidskrift.

Skolsköterskans upplevelse av att arbeta med barn som har neuropsykiatrisk problematik

Maria Malmsten, Andrea Berglund & Pernilla Garmy

Studien är ett examensarbete på specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning mot distriktssköterska. Uppsatsen kommer att publiceras som rapport under 2020.

Stress och smärta hos barn 10-12 år

Alexandra Warghoff, Sara Persson, Eva-Lena Einberg & Pernilla Garmy

Studien är ett examensarbete på specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning mot distriktssköterska. Uppsatsen kommer att publiceras som rapport under 2020.

Sömn, medievanor och livsstil hos ungdomar

Sofie Litsfeldt & Pernilla Garmy

Studien är ett examensarbete inom hälsovetenskap. Mastersuppsatsen är omarbetad till en vetenskaplig artikel, accepterad i Journal of School Nursing.

Trygghet och delaktighet: Vård- och omsorgspersonalens syn på närståendes behov av stöd vid palliativ vård av äldre

Farzana Alam, Annika Nilsson & Pia Petersson

Studien är ett examensarbete på specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning mot distriktssköterska. Uppsatsen är omarbetad till en rapport och publicerades under 2019.

Ungdomars välbefinnande, fysisk aktivitet och kroppsuppfattning

Johanna Fransson, Isabelle Skoog & Pernilla Garmy

Studien är ett examensarbete på specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning mot distriktssköterska. Uppsatsen kommer att publiceras som rapport under 2020.

Upplevelser av distress hos cancerpatienter

Hanna Ekman, Alexandra Pettersson & Pernilla Garmy

Studien är ett examensarbete på specialistsjuksköterskeprogrammet, inriktning mot distriktssköterska. Magisteruppsatsen är omarbetad till en vetenskaplig artikel, och är inskickad till vetenskaplig tidskrift.

NÅGRA GLADA NYHETER 2019

Högskolan Kristianstad har fått examensrätt för forskarutbildning inom både pedagogiskt arbete och vårdvetenskap. Beskedet från Universitetskanslersämbetet (UKÄ) innebär att högskolan får tillstånd att utfärda doktorsexamen inom områdena pedagogiskt arbete samt personcentrering för hälsa och välbefinnande.

Anna Martinsson, doktorand i hälsovetenskap har blivit antagen till den nationella forskarskolan om åldrande och hälsa - Swedish National Graduate School for Competitive Science on Ageing and Health (SWEAH).

Konferensen "Att utvecklas i sin profession - med sömn i fokus" ägde rum den 14 mars och var ett samarrangemang mellan Nätverket Sömn och Hälsa inom Svensk sjuksköterskeförening och FPL HiS. Syftet med konferensen var att sprida praktisk kunskap om sömn och hälsa. Cirka 60 deltagare från hela landet fick bland annat lyssna på föredrag om sömngrupper i primärvården och att förebygga och behandla stress och sömnproblem hos vårdpersonal.

Ett flertal doktorander och forskare som är knutna till Forskningsplattformen medverkade i den internationella konferensen IAGG-ER (International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress 2019) i Göteborg den 23-25 maj. Flera av studierna som bedrivs hos forskningsplattformen presenterades, bland annat Pre-H projektet, LONE-studien och UserAge-programmet.

Forte har nu säkrat UserAge:s fortlevnad under resterande projekttid. Ytterligare nio miljoner kronor för åren 2020-2022 är beviljade. Målet med forskningsprogrammet UserAge är att förstå brukarmedverkan i forskning om åldrande och hälsa. UserAge koordineras av CASE (Centre of Ageing and Supportive Environments vid Lunds universitet). De övriga lärosätena som ingår är Göteborgs universitet, Högskolan Kristianstad och Linnéuniversitetet.

Gita Hedin, doktorand i folkhälsovetenskap och Anna Martinsson, doktorand i hälsovetenskap har fått fortsatt finansiering för sina doktorandstudier med planerad doktorsexamen 2022. Finansieringen erhålls från Högskolan Kristianstads strategiska satsning på akademisk meritering.

"PMhealth – Nationell workshop i Psykometri och Metrologi inom hälsovetenskaperna" är ett samarrangemang mellan PRO-CARE och FPL HiS. Under 2019 genomfördes workshoppen vid två tillfällen, 11-13 juni och 14-16 augusti där bland annat Thomas Salzberger från Vienna University of Economics and Business och Richard M. Smith från Minnesota, USA gästade.

DOKTORANDVERKSAMHET

Forskningsplattformen erbjuder bland annat seminarieverksamhet, Quantrumm, Qual-cirklar och handledarluncher. Under verksamhetsåret 2019 har nio doktorander varit aktiva vid Forskningsplattformen och ytterligare en doktorand har haft studieuppehåll.

Doktorandseminarier

Forskningsplattformens seminarieverksamhet är en mötesplats för alla doktorander vid Högskolan Kristianstad som skriver avhandlingar inom det hälsovetenskapliga området. Doktorandseminarierna är även öppna för masterstudenter som har ett hälsovetenskapligt fokus samt disputerade som ännu inte har tillhörighet till annan forskningsmiljö (max 2 år efter disputation). Under 2019 har sammanlagt sju seminarier ägt rum, där manus eller ramberättelser har diskuterats.

QuantRumm

Forskningsplattformen erbjuder metodinriktade seminarier med fokus på kvantitativ forskningsmetodik, som leds av Peter Hagell, professor i vårdvetenskap och Albert Westergren, professor i omvårdnad.

Qual-Cirkel

Forskningsplattformen arrangerar dessutom metodinriktade seminarier om kvalitativa forskningsmetoder. Seminarierna leds av Anna-Karin Edberg, professor i omvårdnad och Kerstin Blomqvist, professor i klinisk omvårdnad.

Handledarlunch

Vid ett tillfällen under 2019 samlades doktorander och såväl interna som externa handledare för en gemensam lunchdiskussion kring doktorandernas studiesituation. Innehållet i handledarlunchen styrs av doktorandernas och handledarnas önskemål. Vid årets träff diskuterades bland annat personcentrerat ramverk för doktorandhandledning, självplagiat och riktlinjer för doktorandseminarium. Även dokumentet "Underlag för diskussion mellan handledare och doktorand" diskuterades.

Doktorand kick-off

Årets doktorand kick-off hölls hemma hos Albert Westergren i Balsby den 29 augusti. På mötet introducerades den nyblivna doktoranden Sarah Forsberg i gruppen. "Strategisk plan Doktorander FPL HiS" diskuterades och flera goda synpunkter lyftes fram, som sedan låg till grund för revidering av dokumentet.

Sarah Forsberg, Helena Larsson, Christine Etzerodt Laustsen, Gita Hedin, Anna Martinsson, Malin Sunström & Therese Martinsson

Doktorsexamen 2019

Vi gratulerar doktoranden Sophie Schön Persson till doktorsexamen!

Foto: Karin Weman Thornell

Sophie Schön Persson

Disputerade vid Lunds universitet den 10 juni 2019 med avhandlingen "Workplace relationships as health-promoting resources at work".

Doktorander

SOPHIE SCHÖN PERSSON anställdes i januari 2012 och var inskriven som doktorand i folkhälsovetenskap vid Lunds universitet. Avhandlingen har fokus på relationer som resurser på arbetsplatsen hos vård- och omsorgspersonal för en hälsoskapande arbetsplats. Sophie disputerade i juni 2019.

Handledare: Petra Nilsson Lindström och Kerstin Blomqvist, HKR samt Margareta Troein, Lunds universitet.

MARIA KLÄFVERUD anställdes i oktober 2012 och är inskriven som doktorand i socialt arbete vid Socialhögskolan, Lunds universitet. Doktorsavhandlingen har fokus på barns upplevelser av kontakten med ett Barnahus och med de olika professioner som barnet träffar. Maria har för närvarande studieuppehåll och planerar att disputerar 2020.

Handledare: Torbjörn Hjort, Maria Bangura-Arvidsson och Vesa Leppänen, Lunds universitet samt Ann-Margreth Olsson, HKR.

MARINA SJÖBERG anställdes i februari 2015 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Malmö universitet. Avhandlingen har fokus på äldre personers upplevelse av existentiell ensamhet. Marina planerar att disputerar 2020.

Handledare: Anna-Karin Edberg och Ingela Beck, HKR samt Ingrid Bolmsjö, Malmö universitet.

HELENA LARSSON anställdes i mars 2015 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Malmö universitet. Doktorsavhandlingen har fokus på närståendes erfarenheter av äldre personers existentiella ensamhet. Helena disputerar 2020.

Handledare: Anna-Karin Edberg och Kerstin Blomqvist, HKR samt Christine Kumlien och Margareta Rämgård, Malmö universitet.

MALIN SUNDSTRÖM anställdes i februari 2016 och är inskriven som doktorand i vårdvetenskap vid Malmö universitet. Avhandlingen har fokus på anställdas erfarenheter av äldre personers existentiella ensamhet. Malin disputerar 2020.

Handledare: Anna-Karin Edberg och Kerstin Blomqvist, HKR samt Margareta Rämgård, Malmö universitet.

MANUELA SCHMIDT anställdes i februari 2016 och är inskriven som doktorand i hälsovetenskap med inriktning omvårdnad vid Lunds universitet. Avhandlingen har fokus på personer som upprepade gånger uppsöker psykiatrisk akutmottagning. Manuela disputerar 2020.

Handledare: Ann-Christine Janlöv och Pernilla Garmy, HKR samt Sigröd Stjernswärd, Lunds universitet.

CHRISTINE ETZERODT LAUSTSEN anställdes i september 2017 och är inskriven som doktorand i hälsovetenskap vid Lunds universitet. Doktorsavhandlingen har fokus på professioners involvering i forsknings- och utvecklingsprojekt inom området åldrande och hälsa.

Handledare: Maria Haak, Pia Petersson och Albert Westergren, HKR.

GITA HEDIN anställdes i augusti 2018 och är inskriven som doktorand i folkhälsovetenskap vid Lunds universitet. Avhandlingen har fokus på sömn, medievanor, stillasittande och fysisk aktivitet hos ungdomar.

Handledare: Pernilla Garmy, Albert Westergren och Peter Hagell, HKR samt Annika Norell Clarke, Karlstads universitet och Hanne Tønnesen, Lunds universitet.

ANNA MARTINSSON anställdes i september 2018 och är inskriven som doktorand i hälsovetenskap vid Lunds universitet. Avhandlingen har fokus på hälsofrämjande aspekter av preventiva hembesök till seniorer, från flera perspektiv.

Handledare: Maria Haak, Pia Petersson och Albert Westergren, HKR.

SARAH FORSBERG anställdes i januari 2019 och är inskriven som doktorand i mat- och måltidsvetenskap vid Köpenhamns universitet. Avhandlingen har fokus på att utveckla s.k. fingerfoods för ökad matglädje, självständighet och välmående bland äldre personer med motoriska ätsvårigheter.

Handledare: Karin Wendin, Viktoria Olsson, Maria Nyberg, Elisabet Rothenberg och Albert Westergren, HKR.

FORSKNINGSPLATTFORMEN SOM MÖTESPLATS

Arbetsmöten och seminarier

Forskningsplattformen har under 2019 haft sju arbetsmöten med representanter från de olika forskningsprojekten. Arbetsmötena har fokuserat på verksamhetens genomförande och inriktning samt kommande aktiviteter. Vi har dessutom haft fyra interna seminarier som har haft fokus på media, externa ansökningar, GDPR - Dataskyddsförordningen och Personcentrering för hälsa och välbefinnande.

Öppna seminarier

Under året har Forskningsplattformen anordnat två seminarier med fokus på "oro" och "brukarmedverkan", som har varit öppna för alla intresserade. De öppna seminarierna har främst samlat deltagare från Högskolan Kristianstad, men även personer från Region Skåne och omgivande kommuner.

När oron tar över livet, 9 september med Annika Norell Clarke

Annika Norell Clarke, psykolog, Fil. Dr., och postdoktor vid FPL HiS gav en mycket uppskattad föreläsning på temat oro och ältande. Alla oroar sig ibland men för en del personer leder oro till påtagligt lidande i vardagen såsom sömnproblem, smärta, depression och ångest. Modern psykoterapeutisk forskning betraktar oro som ett inre beteende som driver på ohälsa, men som också kan påverkas av behandling.

Brukarmedverkan i forsknings- och utvecklingsprojekt, 18 oktober med Christine Etzerodt Laustsen och Ylva Johansson

Vad är brukarmedverkan? Varför ska man involvera brukare? Vem kan och bör involveras? Hur och när bör man involvera dem? Christine Etzerodt Laustsen och Ylva Johansson delade med sig av sina kunskaper gällande ämnet brukarmedverkan.

Konferens E-hälsa: Främja, Förebygga & Behandla

Den 7 november anordnade forskningsplattformen för andra året i rad en e-hälsokonferens. Inriktningen i år var främja, förebygga och behandla med syftet att förmedla praktisk kunskap om framtidens utmaningar och de eventuella lösningar som e-hälsa medför. Sammanlagt deltog nästan hundra personer under konferensdagen med representation från Storuman i norr till Skåne i söder.

Under förmiddagen fick deltagarna lyssna på forskare, professionella från olika verksamheter samt representanter från näringslivet som föreläste om de allra senaste innovationerna och tankarna kring hur tekniken kan användas inom vården. Eftermiddagen fortsatte sedan med 2-minuters pitchar där företagen presenterade och visade upp sina tekniska lösningar, innan det var dags att prova allt i utställningssalen.

Hushållningssällskapet Västra

Jenny Hultman & Anna Martinsson

Lotta Törner, Livsmedelsakademin

DET VETENSKAPLIGA RÅDET

Det vetenskapliga rådet har sammanträtt vid åtta tillfällen under 2019. Rådet består av interna representanter för de hälsovetenskapliga ämnena inom Fakulteten för Hälsovetenskap samt externa ledamöter. Rådets uppgifter består främst av bedömningar avseende den vetenskapliga kvaliteten i ansökningar och återrapporteringar av pågående forskningsprojekt.

Under 2019 har det vetenskapliga rådet bestått av de interna ledarmöterna: Peter Hagell, vårdvetenskap, Liselotte Jakobsson, omvårdnad, Petra Lilja Andersson, vårdvetenskap och Maria Haak, hälsovetenskap. Externa ledamöter har varit Stefan Hellmer, nationalekonomi, Jimmy Jensen, psykologi, Elisabeth Rothenberg, näringslära, HKR och Cecilia Fagerström, vårdvetenskap Linnéuniversitetet.

SAMVERKAN, SAMARBETE & BRUKARMEDVERKAN

Ett av syftena med forskningsplattformen är att Region Skåne, kommunerna och Högskolan samverkar och samarbetar med varandra kring relevant forskning. Därigenom forskas det "med" och inte "på" verksamheterna. Alla projekt inom forskningsplattformens paraply har även någon form av brukarmedverkan. Det kan exempelvis vara ett brukarråd/styrgrupp, där brukarrådet tillsammans med forskarna utvecklar en gemensam modell. Ytterligare ett exempel är referensgrupper som används som "bollplank" för hur studierna utvecklas och tillför bra tankar kring resultatet. Ett tredje exempel är att verksamhetsledare medverkar i projekt genom aktivt deltagande i problematisering, planering, upplägg samt genomförande och därmed bildar en länk mellan forskarna och verksamheterna. Även forskningsplattformens samordningsgrupp med representanter från de olika verksamheterna är en form av brukarmedverkan och ledarmöterna leder arbetet på ett strategiskt och övergripande plan.

Samverkan sker även inom Högskolan Kristianstad. Samarbetet med PRO-CARE (Patient Reported Outcomes – Clinical Assessment, Research and Education for Health and Quality of Life) har utökats genom att plattformen var medarrangör till Nationell workshop i Psykometri och Metrologi inom hälsovetenskaperna både 2018 och 2019.

EKONOMISK REDOVISNING 2019

	Budget	2019
IB	5 561 241	6 053 383
Region Skåne	3 250 000	3 250 000
Kommuner	594 000	594 000
HKR	3 250 000	3 250 000
Totala intäkter	7 094 000	7 094 000
Gemensamma driftskostnader (inkl. avskrivningar)	333 774	353 302
Administration (lön inkl. soc avgifter)		
Forskningschef (45%), bit FO-chef (5%), forskningsassistent (100%)	1 004 561	944 097
Projektleddare Preventiva hembesök (10%)	80 382	88 495
Seminarieledare doktorandseminarium (5%)	51 167	51 945
Delsumma	1 136 111	1 084 537
Forskningskostnader (lön inkl soc avgifter)		
FO-tid att leda projekt och handleda doktorander	1 576 369	1 241 701
Omkostnader forskare	20 000	5 914
Personal från verksamhet	165 000	0
Post doc	390 700	377 959
Doktorander	2 410 419	2 496 197
Omkostnader doktorander	211 239	88 146
Stöd av adjunkter	146 144	160 604
Vetenskapliga rådet, stöd av uppsatser etc.	180 404	161 580
Preventiva hembesök	50 000	15 865
Delsumma	5 150 275	4 539 704
Hyra, telefoni	1 616 400	1 284 037
Ledning	421 670	334 966
Ekonomi- och personaladministration	210 834	167 482
Infrastruktur och service	491 947	390 793
Bibliotek	351 391	279 138
Delsumma	3 092 243	2 456 417
Summa kostnader	9 712 402	8 442 323
UB	2 942 839	4 705 060

IB=Ingående balans

UB=Utgående balans

VAD HÄNDER 2020?

Vi ser fram emot ett nytt spännande år med tillförsikt. Året kommer att innebära nya möjligheter och utmaningar, med speciellt fokus på:

- En ny ansökan till Region Skåne för verksamhetsperioden 2021-2025.
- En ny verksamhetsplan för 2021-2025 som ska förankras och skrivas.
- Personcentrering för hälsa och välbefinnande som kommer att bli ett övergripande prioriterat område för plattformens forskning.
- Att flera av de nuvarande doktoranderna kommer att disputerat år 2020.
- Att nya doktorandtjänster kommer att utlysas.
- Forskningsplattformens roll och funktion inom ramen för forskarutbildningen som kommer att operationaliseras.

PUBLIKATIONER 2019

Forskningsplattformen har ett nära samarbete med andra miljöer inom HKR och de publikationer som även redovisas inom ramen för dessa miljöer är specifikt markerade enligt följande: A= PRO-CARE, B=MHS, C=Cyphisco, D= GRIP, E=OHAL. Namnet på de medarbetare som ingår i forskningsplattformens verksamhet är understrukna.

Vetenskapliga referensbedömda publikationer

Publicerade

- ^CClausson, E., & Cowell, J. M. (2019). Migration, school nursing, and school health services. *Journal of School Nursing*, 35(5), 315.
- ^CDagner, V., Clausson, E., & Jakobsson, L. (2019). Prescribed physical activity maintenance following exercise based cardiac rehabilitation: factors predicting low physical activity. *European Journal of Cardiovascular Nursing*, 18(1), 21–27.
- Edberg, A.-K., & Bolmsjö, I. (2019). Exploring existential loneliness among frail older people as a basis for an intervention: protocol for the development phase of the LONE study. *JMIR Research Protocols*, 8(8): e13607.
- ^CGarmy, P., Clausson, E., Berg, A., Steen Carlsson, K., & Jakobsson, U. (2019). Evaluation of a school-based cognitive-behavioral depression prevention program. *Scandinavian Journal of Public Health*, 14(2), 182–189.
- ^CGarmy, P., Hansson, E., Vilhjálmsdóttir, R., & Kristjánsdóttir, G. (2019). Bullying, pain and analgesic use in school-age children. *Acta Paediatrica*, 108(10), 1896–1900.
- ^CGarmy, P., Hansson, E., Vilhjálmsdóttir, R., & Kristjansdottir, G. (2019). Bullying and pain in school-aged children and adolescents: a cross-sectional study. *Sage Open Nursing*, 5, 1-7.
- ^{B,C}Garmy, P., Olsson Möller, U., Winberg, C., Magnusson, L., & Kalnak, N. (2019). Benefits of participating in mastermind groups. *Health Education and Care*, 4, 1–3.
- ^EGrönbeck Lindén, I., Andersson, P., Dahlin-Ivanoff, S., Gahnberg, L., & Hägglin, C. (2019). Development of an instrument to assess oral hygiene ability in older adults: the oral hygiene ability instrument. *Gerodontology*, 3719-27.
- ^BHaak, M., Löfqvist, C., Ullén, S., Horstmann, V., & Iwarsson, S. (2019). The influence of participation on mortality in very old age among community-living people in Sweden. *Aging Clinical and Experimental Research*, 31(2), 265-271.
- ^AHagell, P. (2019). Measuring activities of daily living in Parkinson's disease : on a road to nowhere and back again? *Measurement*, 132, 109–124.

- ^AHagell, P. (2019). Person-centered care, what is it and how can it be measured? *Rheumatology*, 58(Suppl 3): iii2.
- ^AHellström, A., Hagell, P., Broström, A., Ulander, M., Luik, A. I., Espie, C. A., & Årestedt, K. (2019). A classical test theory evaluation of the sleep condition indicator accounting for the ordinal nature of item response data. *PLoS ONE*, 14(3): e0213533.
- ^CHena, M., Leung, C., Clausson, E., & Garmy, P. (2019). Association of depressive symptoms with consumption of analgesics among adolescents. *Journal of Pediatric Nursing*, 45, E19–E23.
- ^AHåkansson, C., Wagman, P., & Hagell, P. (2019). Construct validity of a revised version of the occupational balance questionnaire. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 1–9. doi: 10.1080/11038128.2019.1660801.
- ^AHöglund, A., Hagell, P., Broman, J.E., Pålhagen, S., Sorjonen, K. & Fredrikson, S. (2019). A 10-year follow-up of excessive daytime sleepiness in Parkinson's disease. *Parkinson's Disease 2019*: Article ID 5708515. doi: 10.1155/2019/5708515.
- Iwarsson, S., Edberg A.-K., Dahlin Ivanoff, S., Hanson, E., Jönsson, H. & Schmidt, S. (2019). Understanding User Involvement in Research in Ageing and Health. *Gerontology and Geriatric Medicine*, 29(5): 2333721419897781.
- ^CJönsson, J., Maltestam, M., Bengtsson-Tops, A., & Garmy, P. (2019). School nurses' experiences working with students with mental health problems: a qualitative study. *The Journal of School Nursing*, 35(3), 203–209.
- ^CKasearu, K., & Olsson, A.-M. E. (2019). A systemic perspective on children's well-being in military families in different countries. *JMVFH Journal of Military, Veteran and Family Health*, 5(S2), 79–96.
- ^BKylén, M., Löfqvist, C., Haak, M., & Iwarsson, S. (2019). Meaning of home and health dynamics among younger older people in Sweden. *European Journal of Ageing*, 16(3), 305–315.
- Larsson, H., Edberg, A.-K., Bolmsjö, I., & Rämgård, M. (2019). Contrasts in older persons' experiences and significant others' perceptions of existential loneliness. *Nursing Ethics*, 26(6), 1623–1637.
- ^CLeinander, L., & Olsson, A.-M. E. (2019). Impact of the first health dialogue meetings with newly arrived child migrants and their families in Sweden. *British Journal of School Nursing*, 14(9), 443–447.
- ^BLindh, I.-B., & Blomqvist, K. (2019). Challenges faced in daily life by persons with type 2 diabetes: a meta-synthesis. *Chronic Illness*, 15(3), 167–186.

- ^CMusliu, E., Vasic, S., Clausson, E., & Garmy, P. (2019). School Nurses' experiences working with unaccompanied refugee children and adolescents: a qualitative study. *Sage Open Nursing*, 5. doi: 10.1177/2377960819843713
- ^BNorin, L., Iwarsson, S., Haak, M., & Slaug, B. (2019). The Housing Enabler instrument: Assessing threats to reliability and validity. *British Journal of Occupational Therapy*, 82(1), 48-59.
- ^BOlsson Möller, U., Beck, I., Rydén, L., & Malmström, M. (2019). A comprehensive approach to rehabilitation interventions following breast cancer treatment : a systematic review of systematic reviews. *BMC Cancer*, 19(1), 472.
- ^BOlsson Möller, U., Pranter, C., Hagelin, C. L., Beck, I., Malmström, M., Fürst, C. J., & Rasmussen, B. H. (2019). Using cards to facilitate conversations about wishes and priorities of patients in palliative care. *Journal of Hospice and Palliative Nursing*, 22(1), 33-39.
- ^BZingmark, M., Evertsson, B., & Haak, M. (2019). Characteristics of occupational therapy and physiotherapy within the context of reablement in Swedish municipalities: A national survey. *Health and Social Care in the Community*.
- ^BZingmark, M., Evertsson, B., & Haak, M. (2019). The content of reablement: Exploring occupational and physiotherapy interventions. *British Journal of Occupational Therapy*, 82(2), 122-126.
- ^ARosqvist, K., Hagell, P., Iwarsson, S., Nilsson, M. H., & Odin, P. (2019). Satisfaction with care in late stage Parkinson's disease. *Parkinson's Disease*: 2593547. doi: 10.1155/2019/2593547.
- Sjöberg, M., Edberg, A.-K., Rasmussen, B. H., & Beck, I. (2019). Being acknowledged by others and bracketing negative thoughts and feelings: frail older people's narrations of how existential loneliness is eased. *International Journal of Older People Nursing*, 14(1): e12213.
- ^BSundström, M., Blomqvist, K., Edberg, A.-K., & Rämgård, M. (2019). The context of care matters: older people's existential loneliness from the perspective of healthcare professionals: a multiple case study. *International Journal of Older People Nursing*, 14(3): e12234.
- ^BTörnquist Agosti, M., Andersson, I., Bringsén, Å., & Janlöv, A.-C. (2019). The importance of awareness, support and inner strength to balance everyday life: a qualitative study about women's experiences of a workplace health promotion program in human service organizations in Sweden. *BMC Women's Health*, 19(7).
- ^AWestergren, A. (2019). The minimal eating observation form – version II (MEOF-II) revisited – validity and reliability. *Journal of Nursing Measurement*, 27(3), 478–492.

Wijesiri, M., Samarasinghe, K., & Edberg, A.-K. (2019). Loneliness among older people living in care homes in Sri Lanka. *International Journal of Older People Nursing*, 14(4): e12253.

E-pub ahead of print/in press

^{A,C}Garmy, P., Idecrans, T., Hertz, M., Sollerhed, A.-C. & Hagell, P. Is sleep duration associated with self-reported overall health, screen time, and nighttime texting among adolescents? *Journal of International Medical Research*. Epub ahead of print. doi: 10.1177/0300060519892399.

^AHeaney, A., McKenna, S., Hagell, P. & Sengupta, R. Improving the scoring precision and construct validity of the Bath Ankylosing Spondylitis Disease Activity Index (BASDAI) using Rasch Measurement Theory. *The Journal of Rheumatology*. Epub ahead of print. doi: 10.3899/jrheum.180943.

^AWestergren, A. & Melgaard, D. The Minimal Eating Observation Form – Version II (MEOF-II) Danish Version – psychometric and metrological aspects. *Journal of Nursing Measurement*. Epub ahead of print.

Accepterade för publicering

^{A,C}Litsfeldt, S., Ward, TM., Hagell, P. & Garmy, P. Association between sleep duration, obesity, and school failure among adolescents. *The Journal of School Nursing*.

^BNyström, A., Peterson, K. & Janlöv, A.-C. Being different but striving to seem normal: the lived experience of everyday life in persons aged 50+ with ADHD. *Issues in Mental Health Nursing*.

^{B,C}Schmidt, M., Garmy, P., Stjernswärd, S. & Janlöv, A.-C. Professionals' perspective on needs of persons who frequently visit psychiatric emergency services. *Issues in Mental Health Nursing*.

Inskickade för publicering

^AArgento, D., Einarsson, D., Mårtensson, L., Persson, C., Wendin, K., & Westergren, A. Integrating sustainability in higher education: A Swedish case.

^BEriksson, T., Janlöv, A.-C., Measuring results in Social services: The lived experience of professionals in key positions.

^{A,B}Etzerodt- Laustsen, C., Petersson, P., Westergren, A., & Haak, M. Experiences of being involved in a research project – a case study.

- ^{A,C}Hedin, G., Norell-Clarke, A., Hagell, P., Tønnesen, H., Westergren, A., & Garmy, P. Facilitators and barriers for a good night sleep among adolescents.
- ^AHedin, G., Norell-Clarke, A., Hagell, P., Tønnesen, H., Westergren, A. & Garmy, P. Facilitators and barriers for a good night's sleep among adolescents.
- ^AHellqvist, C., Berterö, C., Hagell, P., Dizdar, N. & Levander, M. Outcomes of self-management education for people with Parkinson's disease and their spouses in clinical care: A qualitative observational study.
- ^AHellqvist, C., Berterö, C., Dizdar, N., Levander, M. & Hagell, P. Self-management education for persons with Parkinson's disease and their care partners - a quasi-experimental case-control study in clinical practice.
- ^BLarsson, H., Blomqvist, K., Edberg, A.-K. & Kumlien, C. Family care advisors' view on existential loneliness and existential support provided to relatives to older people.
- ^{A,B}Martinsson, A., Westergren, A., Petersson, P., & Haak, M. Factors associated with good health among older persons who received a preventive home visit: a cross-sectional study.
- ^AMcKenna, SP., Rouse, M. & Hagell, P. International development of the Alzheimer's Patient Partners Life Impact Questionnaire (APPLIQUE).
- ^{B,C}Schmidt, M., Garmy, P. & Stjernswärd, S. & Janlöv, A.-C. Encounters with persons who frequently use psychiatric emergency services: Healthcare professionals' views.
- ^BSundström, M., Blomqvist, K. & Edberg, A.-K. Being a volunteer in the care of older people encountering existential loneliness - We are just fellow human beings.
- ^AUman, T., Edfors, E., Edberg, A.-K. & Padoan, S. Contribution of an inclusive climate to the work of culturally diverse multiprofessional healthcare teams.
- ^AWestergren, A., Behm, L., Lindhardt, T., Persson, M., & Ahlström, G. Measuring next of kin's experience of participation in the care of older people in nursing homes.

Populärvetenskapliga publikationer

- Bringsén, Å. & Petersson, P. (2019). Studentdriven hälsopunkt – från idé till implementering. Högskolepedagogisk debatt. *Kristianstad University Press*, (1), 30-43.
- Edberg, A.-K. & Blomqvist, K. (2019). En universell ensamhet. *Äldre i Centrum*, 4: 36-39.
- Ekstrand, J., Westergren, A., Sahlén, K.-G., & Peterson, P. (2019). Preventiva hembesök till seniorer – har vi råd att inte satsa? *Svensk Geriatrik*, (1), 28–31.

- Ekstrand, J., Westergren, A., Sahlén, K.-G., & Peterson, P. (2019). Preventiva hembesök till seniorer : har vi råd att inte satsa? *Tidningen Ä.*
- Garmy, P. (2019). Kom till ro och sov gott : sömnvanor, problem och förslag. *Hälsa*, (1), 23–25.
- Garmy, P. (2019). Sömnvanor hos barn och ungdomar. *Sömn och hälsa*, (2), 61–67.
- Garmy, P. (2019). Spaning : så jobbar vi i framtiden. *Skolhälsan*, (3), 12–15.
- Garmy, P. (2019). Stress, smärta och läkemedel. *Skolhälsan*, (1), 18.
- Garmy, P., Hedin, G., Norell-Clarke, A., Sollerhed, A.-C., Clausson, E., & Hansson, E. (2019). Sömn, medievänor och livsstil hos barn och ungdomar. In Barnsliga sammanhang : forskning om barns och ungdomars uppväxt och livsvillkor (s. 103–113). *Kristianstad University Press*.
- Karlsson, F., Hansson, M.-T., & Lindskov, S. (2019). Hur sov du i natt? : en litteraturstudie ur patientens perspektiv. *Sömn och hälsa*, (2), 31–44.
- Lundin, S., Nagy, S., Khalaf, A., & Nilsson, M. (2019). Sömnproblem bland cancerpatienter i palliativ vård. *Sömn och hälsa*, (1), 46–56.
- Martinsson, A. (2019). Att ta sig uppför livets bergstoppar på äldre dar. *Vetenskap & hälsa*. URL: <https://www.vetenskaphalsa.se/att-ta-sig-uppfor-livets-bergstoppar-pa-aldre-dar/>
- Wendin, K. & Westergren, A. (2019). Undernäring hos äldre med neurologisk sjukdom. *Neurologi i Sverige*, 2(19), 28–31.
- Westergren, A. (2019). News from Sweden's National Metrology Institute. Application for funding of a new Center for Categorical-Based Measures. *Rasch Measurement Transactions (RMT)*, 32(3), 1719–1719.
- Winzell, C., Pendrill, L., Felin, A., Melin, J., Nilsson, E., Westergren, A., Hagell, P., Hagqvist, C. (2019). Comparisons require quality-assured measurement technology. *Rasch Measurement Transactions (RMT)*, 1721–1723.
- Winzell, C., Pendrill, L., Felin, A., Melin, J., Nilsson, E., Westergren, A., Hagell, P., Hagqvist, C. (2019). Jämförelser kräver kvalitetssäkrad mätteknik. *Dagens Medicin, debatt*. URL: <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/05/03/jamforelser-kraver-kvalitetssakrad-matteknik/>

Rapporter

- Alam, F., Nilsson, A., & Petersson, P. (2019). *Trygghet och delaktighet: Vård- och omsorgspersonalens syn på närståendes behov av stöd vid palliativ vård av äldre*. Kristianstad: Kristianstad University Press.

Olsson, A.-M. E. (2019). *Rapport IV. Det sociala och dialogiska anhörigstödet vid genomförande av internationella militära insatser – i den utvidgade familjens perspektiv inklusive soldaten som familjemedlem: Anhörigforskning om svenska soldater, veteraner och deras familjer i samband med internationell militär insats.* Kristianstad: Kristianstad University Press.

Olsson, A.-M. E. (2019). *Rapport V. Barnens röster. Om förälders deltagande i internationella militära insatser - i barnens perspektiv.* Kristianstad: Kristianstad University Press.

Presentationer

Internationella vetenskapliga presentationer

^BBerge, I., Barenfeld, E., Dahlin Ivanoff, S., Haak, M., & Lood, C. (2019). Frail older people's voices on their participation in research. Abstract från The International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress 2019 (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^CEinberg, E.-L., Golsäter, M., & Clausson, E. (2019). Schoolchildren's voices of health-promoting factors. School Nurses International Conference 2019, Stockholm, 22-26 juli.

^{A,B}Etzerodt- Laustsen, C., Petersson, P., Westergren, A. & Haak, M. (2019). Experiences of giving professionals a voice in research. Challenges and lessons learned from using the participatory method group concept mapping. SWEAH conference. Multi- and Inter-professional Research on Ageing and Health, Lund, 22-24 oktober.

^CGarmy, P. (2019). In search of the future school nurse. School Nurse International Congress, Stockholm, 22-26 juli.

^CGarmy, P., Hansson, E., Vilhjalmsen, R., & Kristjansdottir, G. (2019). Is there a link between analgesic use and bullying among children and adolescents? School Nurse International Congress, Stockholm, 22-26 juli.

^BHaak, M., Andréasson, F., Erwander, K., Koistinen, S., & Pauelsen, M. (2019). Being affiliated to Swedish national graduate for competitive science on ageing and health (SWEAH): Examples of projects and student experiences. The International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress 2019 (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^BHaak, M., & Iwarsson, S. (2019). Mission, goals and programme components of the Swedish national graduate school for competitive science on ageing and health (SWEAH). The International Association of Gerontology and Geriatrics European

Region Congress 2019 (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^{A,C}Hedin, G., Hagell, P., Norell-Clarke, A., Westergren, A., & Garmy, P. (2019).

Adolescent's experiences of sleep and electronic media use. Adolescents Health Initiative, Michigan, Detroit, 11-12 april.

^{A,C}Hedin, G., Hagell, P., Norell-Clarke, A., Westergren, A., & Garmy, P. (2019).

Adolescent's experiences of sleep and electronic media use. International Health Conference, Oxford, 26-28 juni.

^AHellqvist, C., Dizdar, N., Berterö, C., Sund-Levander, M. & Hagell, P. (2019). Improving self-management and management of daily life for people with Parkinson's disease through an educational intervention – the Swedish National Parkinson School (NPS). The 5th World Parkinson Congress, Kyoto, Japan, 2019. Journal of Parkinson's Disease 2019; 9(Suppl 1): 206-207.

^BIwarsson, S., Andreasson, F., Erwanter, K., Koistinen, S., Pauelsen, M., Deeg, D., & Haak, M. (2019). Swedish National Graduate for Competitive Science on Ageing and Health (SWEAH) - Goals, activities, examples of project and student experiences. The International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress 2019 (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

Kläfverud, M. & Olsson, A.-M. E. (2019). Child perspective on being summoned to, visiting and exiting Barnahus. 3rd European Conference on Domestic Violence, Oslo, 1-4 september.

Larsson, H., Edberg, A.-K., Bolmsjö, I. & Rämngård, M. (2019). Contrasts in older person's experience and their significant others perceptions of existential loneliness – a case study. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress 2019 (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^{A,B}Martinsson, A., Haak, M., Petersson, P., & Westergren, A. (2019). Health related resources among older persons that receive preventive home visits – implications for further recommendations on health promotion. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress 2019 (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^CMusliu, E., Vasic, S., Clausson, E., & Garmy, P. (2019). Unaccompanied refugee children and adolescents : school nurses' experiences. School Nurse International 2019 Congress. Stockholm, 22-26 juli.

^BNyström, A., Peterson, K., & Janlöv, A.-C. (2019). Being different but striving to seem normal: the lived experience of everyday life in persons aged 50+ with ADHD. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress 2019 (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^COlsson, A.-M. E. (2019). Different stories lived and told in different perspectives of primary family members: from within in a military deployment cycle including periods of leave at home. ERGOMAS. Military Studies in a post-truth society: Challenges and perspectives, ISCTE-IUL, Lissabon, Portugal, 17-21 juni.

^{A,B}Petersson, P., Westergren, A., Haak, M., & Edberg, A.-K. (2019). Developing a model that support preventive home visit for seniors – a collaborative development and research project. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^{B,C}Schmidt, M., Garmy, P. & Stjernswärd, S., Janlöv, A.-C. (2019). What makes a person frequently visit psychiatric emergency services – a perspective of professionals in psychiatric care. 5th Horatio Festival of Psychiatric Nursing, Köpenhamn, Danmark, 9-12 maj.

Sjöberg, M., Beck, I., Rasmussen, BH. & Edberg, A.-K. (2019). Being disconnected from life: Meanings of existential loneliness as narrated by frail older people. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^BSundström, M., Edberg, A.-K., Rämgård, M. & Blomqvist, K. (2019). Encountering existential loneliness among older people: Perspectives of health care professionals. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

Sundström, M. (2019). Benefits and Challenges of Being Affiliated to SWEAH: Reflections from a PhD-student. International Conference of International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.

^AWestergren, A., & Melgaard, D. (2019). The Minimal Eating Observation Form – II (MEOF-II) Danish Version. The 15th European Geriatric Medicine Society Congress, Krakow, Polen, 25-27 september.

^AWestergren, A., & Melgaard, D. (2019). The Minimal Eating Observation Form – II (MEOF-II) Danish Version – Psychometric and Metrological Perspectives. European Society for Swallowing Disorders (ESSD) 9th Annual Congress, Wien, Österrike, 19-21 september.

Nationella konferenser

^CBorgman, S., Ericsson, I., Claussn, E., & Garmy, P. (2019). Smärta och depressiva symtom hos ungdomar: finns det ett samband? Skolsköterskekongress 2019, Malmö, 9-10 maj.

- ^AEtzerodt- Laustsen, C., Peterson, P., & Westergren, A. (2019). Professionsmedverkan i forsknings- och utvecklingsprojekt. Forte Talks, Stockholm, 26-27 mars.
- ^{A,B}Etzerodt- Laustsen, C., Petersson, P., Westergren, A. & Haak, M. (2019). Professionals' experiences of being involved in a research and development project – a case study. SWEAH conference. Multi- and Inter-professional Research on Ageing and Health, Lund, 22-24 oktober.
- ^{A,B}Etzerodt- Laustsen, C., Petersson, P., Westergren, A., & Haak, M. (2019). Health professionals' experiences of being involved in a research project – a case study. International Association of Gerontology and Geriatrics European Region Congress (IAGG-ER), Göteborg, 23-25 maj.
- ^CGarmy, P. (2019). Mastermindgrupper: hur går det till och vad tycker deltagarna? Lärarlärdom i Karlskrona.
- ^{A,C}Garmy, P., Idecrans, T., Hertz, M., Sollerhed, A.-C., & Hagell, P. (2019). Sömn, hälsa och nattliga skärmvanor hos tonåringar. Skolsköterskekongress 2019, Malmö, 9-10 maj.
- ^BHaak, M., Zingmark, M., Pettersson, C., & Iwarsson, S. (2019). Hur definieras vardagsrehabilitering? Av betydelse för arbetsterapeutiska insatser. Arbetsterapiforum 2019, Stockholm, 2-3 april.
- ^BNorin, L., Slaug, B., Haak, M., & Iwarsson, S. (2019). Bostadsanpassningar och tillgänglighetsproblem i bostaden bland äldre med långvarig ryggmärgsskada. Arbetsterapiforum 2019, Stockholm, 2-3 april.
- ^BSundström, M., Blomqvist, K., Edberg, A.-K. & Rämgård, M. (2019). The care context matters: older people's existential loneliness from the perspective of healthcare professionals. SWEAH Conference, Lund, 24-26 oktober.
- ^BZingmark, M., Haak, M., Nyman, A., Lilja, M., Guidetti, S., & Bergström, A. (2019). Rehabilitering i hem och vardagsmiljöer – vad vi gör idag och hur vi kan utveckla våra interventioner för att främja ett aktivt och hälsosamt åldrade. Arbetsterapiforum 2019, Stockholm, 2-3 april.

Böcker

- Bringsén, Å. & Nilsson Lindström, P. (red.) (2019). *Hälsopromotion i teori och praktik: olika arenor och målgrupper* (1 uppl.). Stockholm: Liber.
- Clausson, E., & Morberg, S. (2019). *Skolsköterskans hälsofrämjande arbete* (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Edberg, A.-K. & Wijk, H. (red.) (2019). *Omvårdnadens grunder: Hälsa och ohälsa*. 3 omarbetade upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Westergren, A. (2019). *Undernäring hos äldre*. Gothia Fortbildning, Stockholm.

Bokkapitel

Andersson, P. (2019). Munhälsa. I Edberg A-K, Wijk H. (red). *Omvårdnadens Grunder – Hälsa och Ohälsa* (3 uppl., sid. 323–347). Lund: Studentlitteratur.

Berg, A., & Clausson, E. (2019). Yrkesmässig handledning för skolsköterskor. I *Skolsköterskans hälsofrämjande arbete* (2 uppl., sid. 267–281). Lund: Studentlitteratur.

Clausson, E. (2019). Familjefokuserad omvårdnad: en modell för skolsköterskor. I *Skolsköterskans hälsofrämjande arbete* (2 uppl., sid. 221–239). Lund: Studentlitteratur.

Clausson, E., Einberg, E.-L., & Teider, K. (2019). Dokumentation av elevers hälsa. I *Skolsköterskans hälsofrämjande arbete* (sid. 147–160). Lund: Studentlitteratur.

Edberg, A.-K. & Orrung Wallin, A. (2019). Kognitiv svikt. I Edberg, A-K & Wijk, H. (red). *Omvårdnadens grunder: Hälsa och ohälsa* (3 uppl., sid. 671-706). Lund: Studentlitteratur.

Edberg, A.-K., Törnqvist, A. & Hasson, H. (2019). Sjuksköterskans roll som ledare i kommunal vård och omsorg för äldre. I Ehrenberg, A. & Wallin, L. (red). *Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling* (3 uppl., sid. 229-246). Lund: Studentlitteratur.

Garmy, P. (2019). Sömn hos barn och ungdomar: vad vet vi och vad kan vi göra? I *Skolsköterskans hälsofrämjande arbete* (2 uppl., sid. 253–265). Lund: Studentlitteratur.

Garmy, P. (2019). Stress och nedstämdhet hos ungdomar. I *Skolsköterskans hälsofrämjande arbete* (2 uppl., sid. 241–252). Lund: Studentlitteratur.

Hedin, G. (2019). Äldre behöver naturliga arenor för promotiva möten. I Bringsén, Å. & Nilsson Lindström, P. (red) *Hälsopromotion i teori och praktik – olika arenor och målgrupper* (sid. 199–216). Stockholm: Liber.

Hulter, B. & Edberg, A.-K. (2019). Sexuell hälsa. I Edberg, A-K & Wijk, H. (red) *Omvårdnadens grunder: Hälsa och ohälsa* (3 uppl., sid. 93-118). Lund: Studentlitteratur.

Olsson, A.-M. E. & Olsson, S-E. (2019). Swedish families' responses to military deployment. I Moelker, R., Andre, M. & Rones, N. (red.). *The Politics of Military Families: State, Work organisations, and the Rise of the Negotiation Household* (sid. 253–266). Routledge.

Peterson, P. (2019). Promotivt bemötande ger patienter bättre förutsättningar för hälsa. I Bringsén Å. & Nilsson Lindström, P. (red). I *Hälsopromotion i teori och praktik – olika arenor och målgrupper* (sid. 164-177). Stockholm: Liber.

Petersson, P. (2019). Vårdkedjans aktörer och organisering. I Ehrenberg, A, Wallin, L (red). *Omvårdnadens grunder – ansvar och utveckling* (3 uppl., sid. 131-151). Lund: Studentlitteratur.

Westergren, A. (2019). Mat och Ätande. I Edberg A-K, Wijk H (red). *Omvårdnadens Grunder – Hälsa och Ohälsa* (3 uppl., sid. 293-321). Lund: Studentlitteratur.

Avhandlingar

Schön Persson, S. (2019). *Workplace relationships as health-promoting resources at work*. Lund: Faculty of Medicine, Lund University.

I media

Existentiell ensamhet – att vara ensam omgiven av många? *Vetenskap & Hälsa*, 2019, 5 december. Malin Sundström, Marina Sjöberg & Helena Larsson.

Existentiell ensamhet – att vara ensam omgiven av många? *Forskning.se*, 2019, 13 december. Malin Sundström, Marina Sjöberg & Helena Larsson.

Forskare om skärmens baksida. *Kristianstadsbladet*, 2019, 13 mars. Gita Hedin & Pernilla Garmy.

Forskning: Anhörigstöd viktigt vid internationella insatser. *Invidzonen- Ett nätverk för Anhöriga*, nr 3, 2019, sid. 9. Ann-Margreth E. Olsson.

Forskaren Gita Hedin: 16-åringar efterlyser regler för skärmtid. *Förmiddag I Radio P4 Kristianstad*, 2019, 11 november.

Garmy, P. (2019). Podcast: Bullying, pain and analgesic use in children - interview with Pernilla Garmy: Healing Pain Podcast hosted by Joe Tatta.

Han vill få vårdpersonal att prata om undernäring. *Tidningen Å*, nr 4, 2019, sid. 33. Albert Westergren.

Han vill få vårdpersonal att prata om undernäring. *Vårdfokus*, 2019, 26 februari. URL: <https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/februari/han-vill-fa-vardpersonal-att-prata-om-undernaring/>. Albert Westergren.

Har recept på matlust. *Vårdfokus*, nr 4, 2019, sid. 32-33 samt URL: <https://www.vardfokus.se/tidningen/2019/nr-4-2019-4/har-recept-pa-matlust/>. Albert Westergren.

Jämförelser kräver kvalitetssäkrad mätteknik. *Dagens Medicin*, 2019, 3 maj. Peter Hagell & Albert Westergren.

Vi sover en timme mindre per natt än för 100 år sen. Det är en stor förändring på ganska kort tid. *Kristianstadsbladet*, 2019, 26 oktober. Gita Hedin.

Äldre på vårdboenden i riskzon för undernäring. *Radio Kristianstad*, 2019, 6 mars.
URL: <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=101&artikel=7168452>.
Albert Westergren.

Äta bör man annars dö man – ny bok om undernäring hos äldre. Pressrelease, *Gothia Fortbildning*, 2019, 18 februari. URL: <http://news.cision.com/se/gothia-fortbildning/r/ata-bor-man-annars-dor-man---ny-bok-om-undernaring-hos-aldre,c2744461>. Albert Westergren.

Recensioner

Recension av BTJ. *BTJ-häftet*, nr 7, 2019. Lektor Matts Lindberg. Albert Westergren.

Recension av boken "Sömn sömn sömn". *Sömn och hälsa*, nr 1, 2019, sid 57-58.
Pernilla Garmy.

Undernäring hos äldre. *Svenskt Demenscentrum*, 2019, 18 februari. URL: <http://www.demenscentrum.se/Publicerat/Sok-i-databas/Litteratur/undernaring-hos-aldre/>.
Albert Westergren.

Undernäring hos äldre av Albert Westergren. Bokrecension skriven av Gunnar Johansson, professor i kostvetenskap. *Dietistaktuellt*, nr 3, 2019, sid. 35-35 samt *Svensk Geriatrik*, nr 2, 2019, sid. 30-30. Albert Westergren.

Äta bör man annars dö man – ny bok om undernäring hos äldre. *Edaportalen*, 2019, 13 april. URL: <https://www.edaportalen.com/ata-bor-man-annars-dor-man-ny-bok-om-undernaring-hos-aldre/>. Albert Westergren.

Äta bör man annars dö man – ny bok om undernäring hos äldre. *Dietistaktuellt*, 2019, 20 februari. URL: <http://www.dietistaktuellt.com/sv/2019/02/ata-bor-man-annars-dor-man-ny-bok-om-undernaring-hos-aldre/>. Albert Westergren.

HKRs webbsida

Drörlarleveranser och digitala redskap – tankar utanför boxen. E-hälsokonferens 2019. 22 oktober.

Jag är stolt över premiärnumret! Pernilla Garmy. 13 mars.

Månadens publikation: Så kan känslan av ensamhet lindras. Marina Sjöberg, Ingela Beck, Birgit Rasmussen & Anna-Karin Edberg. 30 april.

Månadens publikation: Studie mot mobbing och värktabletter. Pernilla Garmy, Erika Hansson, Guðrún Kristjánsdóttir & Rúnar Vilhjálmsson. 15 oktober.

Ny bok vill väcka matlusten bland äldre. Albert Westergren. 15 februari.

Samhörighet – en av de avgörande pusselbitarna. Sophie Schön Persson. 10 juni.

Uppsats om skolsköterskor väcker intresse hos EU. Ermira Musliu, Snezana Vasic, Eva Clausson & Pernilla Garmy. 19 september.

Foto: Från reportage på HKRs webbsida om månadens publikation: Så kan känslan av ensamhet lindras

BESKRIVNING AV FORSKNINGSPROJEKT

Arbetsplatsrelationers roll för en hälsoskapande arbetsplats

Ingemar Andersson, Kerstin Blomqvist, Petra Nilsson Lindström, Sophie Schön Persson och Pär Pettersson.

Arbete är en viktig grund för människors identitet och sociala liv och arbetsplatsen har en potential att skapa eller befästa människors hälsa. Det ska ses mot bakgrund av att många människor idag lever ett hektiskt och kanske också splittrat liv. I ett sådant sammanhang är arbetet, med sina ofta fasta tider och kamratkrets, en viktig arena för att ge stadga och struktur i människors tillvaro. Arbetsplatsen kan i ett sådant perspektiv, under gynnsamma omständigheter, bli ett forum som adderar hälsa till individen, vilket innebär ett vidare synsätt än att främja hälsa på arbetsplatsen. Den traditionella synen på arbetsmiljön som en hälsorisk har allt mer ersatts av eller kompletterats med en syn på arbetet som just hälsobringande – salutogent. Grupprocesser, ledarskap och dialogkompetens har visats ha stor betydelse för hälsoskapande effekter, medan innehåll i relationer undersökts i mindre omfattning. Under flera år har forskningsarbete med inriktning salutogen arbetshälsa och hållbara arbetssystem bedrivits vid Högskolan Kristianstad i samarbete med bl.a. KTH i Stockholm och Region Skåne. Syftet med det aktuella projektet var att i samverkan med kommunal omsorgsmiljö vidareutveckla redskap för hälsoskapande arbetsplatser. Redskapen bygger på redan etablerade resultat med framtagna instrument som grund, men har utvecklats avseende arbetssätt och perspektiv. I arbetet har frågor som berör relationer på arbetsplatsen fokuserats som grund för arbetet med dialogprocesser. Syftet var också att studera effekten av sådana hälsoskapande processer i relation till och tillsammans med medarbetare och ledare. Ansatsen har varit flervetenskaplig med samverkan mellan folkhälso-, arbets- och vårdvetenskap. Projektet påbörjades 2012 med litteraturstudier och etablering av kontakter med den engagerade verksamheten i Hässleholms kommun. Intervjuer med medarbetare och ledare har analyserats med fokus på hälsoskapande relationer och resultaten är publicerade i två artiklar. Baserat på resultat från de kvalitativa studierna har en enkätstudie till samtliga omsorgsanställda i kommunen genomförts under hösten 2015 där resultatet är publicerat i en artikel. Erfarenheter från studierna har 2015-16 använts i gruppinterventioner med aktionsforskningsinslag (fokusgruppsintervjuer). En avslutande studie med inriktning på både process och innehåll är inskickad till tidskrift. Doktorandprojektet avslutades med Sophie Schön Perssons disputation 2019.

Barn i barnahus

Ann-Margreth E. Olsson och Maria Kläfverud.

Sedan 2011 bedrivs forskningsstudien Barn i Barnahus – Tvärvetenskaplig studie ur barnperspektiv i samarbete med Barnahuset Nordöstra Skåne, Barn- och ungdoms-medicinska kliniken, Centralsjukhuset Kristianstad samt socialtjänsten i Kristianstad, Östra Göinge, Bromölla, Osby och Hässleholm.

Inom ett Barnahus samarbetar socialtjänst, barnmedicin, barnpsykiatri, rättsmedicin, polis och åklagare när ett barn misstänks vara utsatt för brott. Det kan handla om misstanke om misshandel, sexuella övergrepp, hedersrelaterade brott eller att barnet blivit vittne till brottsliga gärningar. Barnet kallas till Barnahuset för förhör, ev. medicinsk undersökning och för att säkra barnets behov av skydd. Barnahuset kommer in i det initiala skedet av polisens förundersökning respektive socialtjänstens förhandsbedömning/utredning om vad som är bäst för barnet.

Syftet med studien är att utforska barns möte med Barnahus. I studien utforskas a) hur barn kan uppleva att besöka Barnahus och det som barnet är med om före, under och efter besöket b) vilka behov som uppstår i kontakt med Barnahus och de undersökningar som genomförs samt c) barns delaktighet – att bemöta barnen både som offer för misstänkt brott och som aktörer i sina egna liv. I studien har därvid genomförts flera delstudier.

Till forskningsprojektet är en doktorand i socialt arbete knuten; Maria Kläfverud. Hennes avhandlingsarbete befinner sig i slutfasen och hon planerar att disputerar under 2020. I avhandlingen lyfts fram perspektivet från dem som inte ingår i Barnahusets professionella samverkan utan besöker Barnahuset: barn, föräldrar och så kallade trygghetspersoner. Det senare är personer från t.ex. barnets förskola eller skola, som barnet känner sig trygg med. Trygghetspersonen följer med barnet vid besöket på Barnahus när vårdnadshavare inte får följa med p.g.a. att brottsmisstanke eller nära relation med brottsmisstänkt person.

Behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker psykiatrisk akutmottagning

Anita Bengtsson-Tops, Ulf Ericsson, Joakim Ekstrand. Externa medarbetare: Peter Södergren (verksamhetschef verksamhetsområde vuxen Psykiatri Kristianstad, Skånevård Sund), Anders Borglin (skötare), Ann-Louise Castman (kurator), Lenita Källström (case manager), Jennie Salmén (psykiatrisamordnare Kristianstad), Anders Götesson (psykiatrisamordnare Hässleholm) samt representanter för brukarorganisationer som RSMH och SHEDO.

Forsknings-/utvecklingsprojektet har initierades av verksamhetsområde vuxenpsykiatri Kristianstad, Skånevård Sund och är metodologiskt förankrat inom den gren av forskning som benämns implementationsstudier och/eller komplexa interventioner inom hälso- och sjukvården. Syftet med projektet är att utveckla, implementera och testa en person-centrerad behovsbaserad vårdmodell för patienter som frekvent söker vård vid den psykiatriska akutmottagningen i Kristianstad. Med patienter som frekvent söker vård menas personer som under en 12 månadersperiod vid fem eller flera tillfällen söker vård vid akutmottagningen. Projektet startade den 1 december 2015. Under 2016 insamlades data för att kartlägga patienters kliniska, sociala och egenvårdsbehov. Datamaterialet sammanställdes under 2017 och två vetenskapliga artiklar en i Nordic Journal of Psychiatry och en i Issues in Mental Health Nursing publicerades under 2018 samt presenterades i olika forum för personal som arbetar med dessa patienter. Under 2017 har personalintervjuer gjorts med olika personalkategorier inom psykiatrin, socialtjänst och primärvård för att på så sätt identifiera eventuellt ytterligare behov bland dessa patienter. Detta datamaterial har sammanställts i en vetenskaplig artikel som insänd till vetenskaplig tidskrift och är under granskning. Under slutet av år 2018 påbörjades djupintervjuer av drygt 20 personer som frekvent söker vård vid akutpsykiatrisk mottagning gällande bemötandefrågor samt eventuellt innehåll i en vårdmodell som riktar sig till denna grupp patienter. Intervjuerna avslutades under våren 2019 och datamaterialet håller på att analyseras. Vidare har i samverkan med olika psykiatriska och socialpsykiatriska verksamheter samt brukarföreningar, såväl resultat som preliminära resultat, diskuterats vilket bidragit till att eventuellt innehåll i en behovsbaserad vårdmodell börjat utkristalliseras. Under 2020 kommer en vetenskaplig artikel att färdigställas. Framtagande av vårdmodell och testning av den samma kommer även att göras under 2020.

Brukarmedverkan

Albert Westergren, Maria Haak, Pia Petersson och Christine Etzerodt Laustsen.

Aktivt och hälsosamt åldrande, och utmaningarna i välfärdssystemet, kräver nya lösningar. Brukarmedverkan i forskning förespråkas som ett sätt att möta dessa behov. Forskning om effekterna av brukarmedverkan är dock sparsam. En kunskapslucka som det aktuella forskningsprogrammet UserAge tar sig an. Att involvera de som kan ha nytta av forskningens resultat brukar ses som en fördel. Men är det verkligen så och hur maximerar man i så fall effekten av brukarnas medverkan? Fokus för UserAge-programmet är att studera brukarmedverkan i forskning där brukare kan definieras som kunskapsanvändare. Till brukarna räknas inte enbart äldre och deras närstående utan alla som kan ha potentiell nytta av resultat från forskning om åldrande och hälsa. Det kan till exempel handla om personal inom vård- och omsorgssektorn, medlemmar i intresseorganisationer, industri- och medierepresentanter, beslutsfattare från kommun- till riksnivå och politiker.

Med brukarmedverkan i forskning avses medverkan som går utöver att enbart svara på enkäter, genomgå tester eller bli intervjuad. Istället för att vara ett studieobjekt är brukaren delaktig och aktiv på olika nivåer i forskningsprocessens samtliga delar. Forskning med brukarmedverkan kan därför ses som ett aktivt partnerskap mellan forskarna och de personer som forskningen berör.

Målet med forskningsprogrammet är bl.a. att:

- Maximera effekterna av brukarnas medverkan
- Förbättra kvaliteten i forskning om och med brukarmedverkan
- Öka kunskapen om vilken skillnad brukarmedverkan kan göra
- Utvärdera i vilken utsträckning forskning om och med brukarmedverkan påverkar verksamheter och resultat

Programmet som helhet drivs i samverkan mellan Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet och Högskolan Kristianstad, och koordineras från Lunds universitet, med stöd från Forte (2017-2022). De olika noderna har olika utgångspunkt för studier av brukarmedverkan, t.ex. har man vid Göteborgs Universitet fokus på sköra äldre personer, vid Linnéuniversitetet på anhöriga och vid Högskolan Kristianstad på verksamhetsföreträdare. Verksamhetsföreträdare kommer i huvudsak från Skåne Nordost; de sju olika kommunerna, sjukhusen och primärvården.

Cultural diversity in multiprofessional health care teams and its outcomes: Processes and consequences

Timurs Umans, Ellinor Edfors och Anna-Karin Edberg. Extern medarbetare: Serge Padoan, chefläkare Division Kirurgi, CSK.

Multiprofessionella hälsoteam, som exempelvis palliativa team eller cancerteam, är ett vanligt sätt att organisera arbete i hälsoorganisationer. Teamen blir mer och mer mångkulturella och liknar den kulturella sammansättning som Sverige idag har. Hur mångkulturella i de här teamen behandlas och hur arbetskvaliteten påverkas, är ännu ett outforskat område, dock finns forskning som visar att accepterande ledarskap och arbetsmiljö är nödvändigt för ett fungerande team.

Studien syftar till att undersöka hur kulturell mångfald i multiprofessionella team hanteras av undersköterskor, sjuksköterskor, läkare och andra specialister, vilka processer som uppstår i de multiprofessionella teamen och hur ledarskapet inverkar på de processerna och teamens prestation.

Existentiell ensamhet - en utmaning i vården av sköra äldre personer, (LONE-studien)

Anna-Karin Edberg, Kerstin Blomqvist, Ingela Beck, Marina Sjöberg, Helena Larsson och Malin Sundström. Externa medarbetare: Ingrid Bolmsjö (Mau), Margaretha Rämgård (Mau), Ingalill Rahm Hallberg (senior professor LU) och Birgit Holritz Rasmussen (LU).

Existentiell ensamhet är en djupare form av ensamhet, en känsla som kan komma och gå, och hör ofta samman med förluster, mening och meningsskapande. En av vårdpersonalens största utmaningar är att samtala med människor om existentiella aspekter som rör såväl livet som döden och döendet. Samtidigt lyfter svårt sjuka eller äldre patienter/vårdtagare upp vikten av att få prata om dessa frågor. Vi har idag kunskap om att omsorgen om människor som befinner sig i livets slut är existentiellt utmanande, då döendet och döden är ständigt närvarande. Tidigare forskning har främst relaterat existentiell ensamhet till lidande, snarare än att se existentiell ensamhet som ett kontinuum, som även kan vara hälsofrämjande om det bemöts och bejakas på rätt sätt.

Existentiell ensamhet är dock ett mångtydigt begrepp som behöver förtydligas, och studiens syfte är därför att 1) undersöka begreppet existentiell ensamhet, hur det definieras, avgränsas och ger sig till uttryck, samt 2) hur existentiell ensamhet upplevs av patienter/vårdtagare och deras närstående samt 3) hur personal inom olika vårdverksamheter möter existentiell ensamhet.

Datainsamlingen har bestått av litteraturstudier, individuella- och fokusgruppsintervjuer med äldre personer, närstående, personal och volontärer, granskningar av äldre personers journaler inom palliativ vård samt enkäter till anhörigkonsulenter och chefer inom kommunal vård och omsorg och är avslutad. Det insamlade materialet ligger bland annat till grund för tre doktorsavhandlingar (Marina Sjöberg, Helena Larsson och Malin Sundström) som läggs fram under 2020.

Förutom finansiellt stöd från Forskningsplattformen finansieras studien via externa anslag från Vårdalstiftelsen, Crafoordska stiftelsen, Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen, Greta och Johan Kocks stiftelse, Högskolan Kristianstad och Malmö universitet.

Fingerfoods - en väg till ökad matglädje, ökad självständighet och ökat välmående bland äldre

Karin Wendin, Sarah Forsberg, Viktoria Olsson, Maria Nyberg, Elisabet Rothenberg och Albert Westergren.

Andelen äldre i befolkningen ökar och många äldre lider av undernäring. Det innebär sämre hälsa och att sjukdomar tar längre tid att bli frisk ifrån. Det innebär lidande för den som drabbas och höga kostnader för samhället. Forskning har visat att ätsvårigheter och svårigheter att hantera bestick är vanligt i flera grupper i samhället och med åldern ökar andelen individer som har svårt att äta själv. Stroke, demenssjukdom, artros i fingrar och händer är vanliga orsaker. Dessutom finns flera personer som på grund av skakningar och svagheter i armar, händer och fingrar inte kan hantera bestick och andra äthjälpmedel.

Projektet ämnar att utveckla sk fingerfoods för att möta behoven av energi och näring, dvs mat som äts direkt med händerna och fingrarna utan att använda någon form av bestick. Den sociala acceptansen för att äta mat som hamburgare är hög, men att äta traditionell mat med händerna är låg. Projektet ämnar även att fokusera på den sociala acceptansen.

Att äta med händer och fingrar kan avhjälpa en stor del av de nämnda ätproblematikerna. Väl utvecklade och socialt accepterade fingerfoods kan motverka undernäring genom att de är motoriskt enkla att föra till munnen, ger en sinnesupplevelse inte bara genom lukt och smak, utan även genom att använda känselsinnet via händerna. Fingerfoods kan bidra till ökad autonomi och medverka till glädje inför och under måltiderna. Fingerfoods kan också verka inkluderande då även de med ätsvårigheter kan vara en del av en måltidsgemenskap.

Preventiva hembesök till äldre personer

Staffan Karlsson, Albert Westergren, Anna Martinsson, Maria Haak och Joakim Ekstrand samt externa medarbetare från Region Skåne och kommunerna nordost.

Preventiva hembesök till seniora personer som bor hemma har varit framgångsrika genom att ge ökad trygghet till äldre, minskat vårdbehov och minskade sjukvårdskostnader. För att uppnå sådana resultat krävs dock att dessa besök är strukturerade på ett visst sätt och att uppföljningar genomförs. I Nordöstra Skåne bedrivs projektet "preventiva hembesök (Pre-H)" i vilket vi har utvecklat en gemensam modell för besöken och utvärdering av implementeringen av modellen. Inom ramen för Pre-H har ett digitalt bedömnings-, rådgivnings- och beslutsstöd utvecklats. Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan har sedan länge ett nära och formaliserat samarbete mellan de sju kommunerna Kristianstad, Bromölla, Hässleholm, Osby, Östra Göinge, Perstorp och Hörby, primärvården Region Skåne, samt sjukhusen i Kristianstad och Hässleholm. De grundläggande förutsättningarna för att tillsammans utveckla, implementera och utvärdera den gemensamma modellen för förebyggande hembesök är alltså optimala. Genom att beskriva modellen för förebyggande hembesök och hur implementering av modellen kan ske (möjligheter såväl som hinder) är intentionen att modellen ska kunna överföras till andra verksamheter. Det kommer i framtiden även att bli allt viktigare med datainsamling runt de projekt som förebygger ohälsa hos äldre samt vilka effekter detta ger både för individer och samhälle. Projektet är mycket värdefullt för det fortsatta e-hälsoarbetet och utvecklingen av förebyggande vård avseende äldre personers hälsa. Pre-H är även betydelsefullt ur ett epidemiologiskt perspektiv då respektive kommun får ett säkert underlag för planeringen av framtida vård och omsorg inom ramen för en större satsning på E-hälsa. Även om det främst är de äldre personerna som kommer att omfattas av modellen och är de som kommer att ha störst nytta av projektet, kommer även kommunerna, primärvård och sjukvård att få bättre grundade beslutsunderlag för en framtida vård och omsorg. Projektet Pre-H utgör en del i Region Skånes "reference site" under EUs "EIP-AHA (European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing)". Pre-H utgör också en datainsamlingsnod i det större forskningsprogrammet UserAge.

Stress, smärta och läkemedelsanvändning hos ungdomar

Pernilla Garmy, Eva Claussön, Eva-Lena Einberg, Erika Hansson, Ann-Christin (Lollo) Sollerhed.

Ungdomar har många existentiella funderingar kring bland annat smärtsamma och stressfyllda upplevelser. Att uppleva stress och smärta är en naturlig del av livet, och är i lagom dos nödvändigt för människans överlevnad. Dock är många barn och unga bekymrade över den nedstämdhet, oro och smärta som de upplever. Över hälften av flickorna på gymnasiet, och en tredjedel av pojkarna, har ofta huvudvärk, magont eller ryggsmärta. De elever som dessutom känner sig nedstämda och/eller är mobbade, använder i högre grad smärtstillande läkemedel för att få bukt med smärtan. Användning av läkemedel kan i många fall vara en adekvat hälsofrämjande åtgärd, men överdriven användning av smärtstillande läkemedel kan orsaka såväl beroende som biverkningar. Nu riktas blicken mot ungdomars existentiella hälsa. Det kan handla om hur barn och ungdomar resonerar kring vilka strategier de använder och vilka strategier de önskar att de skulle använda för att lindra och hantera stress och smärta. Det är av stor betydelse att tillsammans med ungdomar och skolsköterskor utforska hälsofrämjande faktorer och strategier som ökar välmående och främjar hälsa för att minska onödig läkemedelsanvändning.

Det finns ett stort behov av fortsatt forskning som baseras på barns delaktighet. Vidare behöver frågor kring existentiell hälsa hos barn och ungdomar utforskas. I projektet pågår en studie där syftet är att undersöka samband mellan stress, smärta och läkemedelsanvändning hos barn och ungdomar, samt att undersöka vilka hälsofrämjande strategier som barn och ungdomar använder för att hantera stress och smärta och istället öka sitt välmående.

Sömn, medievanor och livsstil hos ungdomar

Pernilla Garmy, Albert Westergren, Gita Hedin, Annika Norell Clarke, Peter Hagell och Ann-Christin (Lollo) Sollerhed.

Syftet är att undersöka sömnmönster, medievanor, kroppsuppfattning, fysisk aktivitet och Body Mass Index hos ungdomar.

Ungdomar med problem med sömn har dubblerats sedan slutet av 1980-talet. Sömnlängden har minskat en ungefär en timma hos barn och ungdomar under de senaste hundra åren, samtidigt som medievanor och aktivitetsmönster har förändrats stort. I dagens 24-timmarssamhälle sprids arbete och fritid över dygnets alla timmar. Parallellt med detta ser vi att förekomsten av övervikt hos barn och vuxna ökar i hela världen. Bristfällig fysisk aktivitet hos barn och ungdomar är associerat med ökade hälsorisker, såsom ökad risk för framtida fetma och kardiovaskulära sjukdomar, osteoporos, samt sämre livskvalitet och mental hälsa. Fysiskt aktiva barn lär i högre grad känna sin kropp och därmed hantera påfrestningar och smärttillstånd på ett funktionellt sätt. Dock är endast en minoritet av dagens ungdomar tillräckligt fysiskt aktiva. Enligt rekommendationer från WHO ska barn och unga vara fysiskt aktiva minst en timme om dagen. Resultat från undersökningen "Skolbarns hälsovanor" tyder på att ungdomar rör sig allt mindre i vardagen, och att stillasittandet i samband med skärmtid ökar (Folkhälsomyndigheten 2014).

Pernilla Garmy initierade undersökningen om sömn och livsstil i Lund under läsåret 2008-2009. Från denna baslinjeundersökning samlades drygt 3000 enkäter in. Under läsåren 2011-2013 genomfördes en uppföljande undersökning hos eleverna i årskurs 4, med drygt 1000 besvarade enkäter. Under läsåren 2015-2017 har drygt 1500 enkäter besvarats av elever i årskurs 7 och 8, och under läsåren 2017-2019 besvarades en webenkät av 1500 elever i årskurs 1 på gymnasiet. Under 2018-2019 har fokusgruppsintervjuer med gymnasieungdomar genomförts med fokus på hälsosamma sömnvanor.

Sömn och livsstilsvanor är just nu under förändring hos barn och ungdomar. Inom elevhälsan får vi många frågor från barn och föräldrar om dessa frågor. Det föreligger en kunskapslucka om aktuell sömnlängd, medievanor och dess relation till andra livsstilsfaktorer såsom aktivitet och övervikt. Det finns en stark efterfrågan av longitudinella studier i detta fält.

VI VILL FRAMFÖRA VÅRT INNERLIGA TACK FÖR ETT GOTT SAMARBETE UNDER 2019 TILL

Samordningsgruppen

Andriette Näslund	Kerstin Blomqvist	Stefan Hellmer
Anette Ekenberg	Kerstin Mauritzson	Susanna W. Sjöbring
Anna Martinsson	Kristina Cavetoft	Therese Martinsson
Anna-Karin Edberg	Malin Sundström	Ulrika Johannesson
Annika Fröberg	Maria Haak	Olsson
Gunnila Marcusson	Monica Dahl	Viveca Dettmark
Gürdal Şahin	Patrik Wilhelmsson	
Hannie Lundgren	Pia Andersson	
Helena Ståhl	Pia Petersson	
Kenneth Persson	Serge Padoan	

Forskare och doktorander inom forskningsplattformen

Albert Westergren	Helena Larsson	Peter Hagell
Anita Bengtsson Tops	Ingela Beck	Petra Lindström Nilsson
Anna Martinsson	Joakim Ekstrand	Pia Andersson
Anna-Karin Edberg	Karin Wendin	Pia Petersson
Ann-Christin Janlöv	Kerstin Blomqvist	Sarah Forsberg
Ann-Christin Sollerhed	Liselotte Jakobsson	Sophie Schön Persson
Ann-Margreth Olsson	Malin Sundström	Staffan Karlsson
Christine E. Laustsen	Manuela Schmidt	Timurs Umans
Ellinor Edfors	Maria Haak	Ulf Ericsson
Erika Hansson	Maria Kläfverud	
Eva Clausson	Marina Sjöberg	
Gita Hedin	Pernilla Garmy	

TACK!

Albert Westergren, forskningschef
Fanny Sundquist, forskningsassistent

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan

Forskningsplattformen för Hälsa i Samverkan (tidigare Forskningsplattformen för Utveckling av Närsjukvård) har funnits sedan 2003 och är ett samarbete mellan Region Skåne, Högskolan Kristianstad samt de sju kommunerna i Nordöstra Skåne (Bromölla, Hässleholm, Kristianstad, Hörby, Osby, Perstorp och Östra Göinge) som tillsammans finansierar verksamheten. Den ursprungliga inriktningen för Plattformens verksamhet var att den forskning som bedrevs skulle ha en deltagarbaserad forskningsdesign. Representanter för de olika finansörerna återfinns i den samordningsgrupp som beslutar om, och följer upp Plattformens inriktning och verksamhet.

Verksamhetsperioden 2011-2015 hade delvis en ny inriktning med ett ökat fokus på flervetenskaplig forskning inom tre prioriterade områden: hälsofrämjande vård och omsorg, personcentrerad vård och omsorg samt organisation och ledarskap inom vård och omsorg. Den forskning som genomfördes bedrevs i nära samarbete med parterna.

Under den nya verksamhetsperioden 2016-2020 ska forskningen som bedrivs präglas av en stark forsknings- och forskarettisk medvetenhet och en värdegrund där mångfald, jämlikhet, jämställdhet och öppenhet är centrala. Visionen att i samverkan bedriva verksamhetsnära forskning som kan möta framtidens utmaningar och ge möjlighet till ökad hälsa och livskvalitet för medborgarna med speciellt fokus på:

- Insatser för att stärka hälsa och förebygga ohälsa
- En personcentrerad vård med specifikt fokus på utsatta och sårbara grupper i vårt samhälle
- En patientsäker och resurseffektiv vård över organisationsgränserna
- Utveckling av nya och innovativa lösningar, inklusive E-hälsa

